

Գոհար վարդն

Գրիգոր Առաքելյան

Հայ միջնադարի և Կոմիտասի երաժշտությունը

Grigor Arakelian - The Gem-Rose

Գոհար վարդն

Գրիգոր Առաքելյան

Հայ միջնադարի և Կոմիտասի երաժշտությունը

Grigor Arakelian - The Gem-Rose

Գրիգոր Առաքելյան՝ հայկական վիոլա
Մերի Վարդանյան՝ քանոն
Արթուր Առաքելյան՝ ուղ
Սեյրան Ավագյան՝ երգ, դափ, զանգակներ

Grigor Arakelian – Armenian viola
Meri Vardanian – kanon
Artur Arakelian – oud
Seyran Avakian – vocal, dap, bells

© 2014 Բոլոր իրավունքները
պահպանվում են:
All rights reserved.

Գրիգոր Առաքելյան - Գոհար վարդն
Grigor Arakelian - The Gem Rose

Նարեկացի Արվեստի Միություն

Քո կապը մշակույթի հետ

Նարեկացի Արվեստի Միությունը (ՆԱՄ) չափույթ լիցենզավորող և բարեգործական հիմունքներով գործող կազմակերպություն է: Միությունը հիմնադրվել է 2002թ. ԱՄՆ-ում, ունի մասնաճյուղեր Երևանում (2004թ.) ու Շուշիում (2006թ.):

Կրելով Սուրբ Գրիգոր Նարեկացու անունն ու առաջնորդվելով հոգևորի խորհրդով՝ Միությունը կոչված է ծառայելու հայ արվեստին, մշակույթին և հոգևոր արժեքներին: ՆԱՄ-ն ունի համերգասրահ, ցուցասրահ և այնպիսի ստուդիա Երևանում ու մշակութային կրթահամալիր Շուշիում: Բոլոր միջոցառումների մուտքը ազատ է:

Իր տասնամյա գործունեության ընթացքում ՆԱՄ-ը միջոցառումների 29 մշտական շարքերի շրջանակներում իրականացրել է շուրջ 3500 համերգ, ցուցահանդես, դասախոսություն, վարպետության դաս և այլն, հրատարակել է ավելի քան երկու տասնյակ արժեքավոր հրատարակություն, համագործակցել է ավելի քան 2000 հայ և օտարերկրյա ստեղծագործողի հետ:

ՆԱՄ-ը կյանքի է կոչել մի քանի տասնյակ հատուկ նախագծեր: ՆԱՄ-ի հատուկ ուշադրության կենտրոնում են հաշմանդամություն ունեցող ստեղծագործողները, երիտասարդ արվեստագետները, տաղանդավոր երեխաները և մարզերի արվեստագետները:

Գրիգոր Առաքելյան

կոմպոզիտոր, դիրիժոր, հայկական վիոլայի կատարող
Ստեղծագործելով բացառապես կոմիտասյան երաժշտական լեզվամտածողությամբ, առաջնորդվելով հին հայկական երաժշտական համակարգով ստեղծել է բազմաթիվ մշակումներ և ստեղծագործություններ երգչախմբի, ժողովրդական և դասական նվագախմբների համար:

1993թ. հայ անվանի վիճագործ Մարտին Երիցյանի օգնությամբ ստեղծել է հայ նվագարանի մի նոր տեսակ՝ թալ ընմանի, կամ հայկական վիոլա, որն ունի հայ հոգևոր երաժշտությանը բնորոշ ինքնատիպ հնչողություն: Այս նվագարանով աշխարհի հայտնի բեմերում հնչել են մեր միջնադարյան երաժշտության այնպիսի գոհարներ, ինչպիսին են՝ Նարեկացու «Գոհար վարդն» և «Այքն ծով» տաղերի մշակումները, Մաշտոցի Ապաշխարութեան սաղմոսները և այլն:

2005թ. դեկտեմբեր է Օշականի Ս Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցու երգչախումբը, որի հիման վրա ֆրանսահայ պրոդյուսեր Ռոժե Փիրանյանի առաջարկությամբ նա հիմնեց հայ միջնադարյան երաժշտության «Օշական» համույթը, որը մեծ ճանաչում ստացավ Եվրոպայի հնագույն երաժշտության սիրահարների շրջանակներում, ունենալով բացառիկ ելույթներ Փարիզի «Radio France»-ում, Մոնակոյի կենտրոնական տաճարում, Մարսելի «La Majeur» տաճարի բացմանը:

Ստեղծել է ևսև «Օշական» տրիոն (ձայն, քանոն և հայկական վիոլա), որն իր «Հայաստանի դրախտի պարտեզ» (Les Jardins de Paradis d'Arménie) երգացանկով հանդես է եկել աշխարհում հայտնի Կլեբեկի միջազգային հոգևոր փառատոնում, Ֆրանսիայի Thoronet և Pontoise բարոկո երաժշտության փառատոններում և բազմաթիվ այլ հայտնի բեմերում:

2013թ. սեպտեմբերի 21-ին Մոնրեալում հանդես է եկել «Կոմիտաս և հայ միջնադարյան երաժշտություն» ծրագրով Կանադայում հայտնի VivaVoce (ՎիվաՎոչե) երգչախմբի հետ՝ ներկայանալով իրպես կոմպոզիտոր և մենակատար:

1. Խորհուրդ խորին. Խաչատուր Տարոնեցի, 13-րդ դար

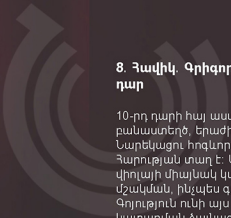
Հայ Առաքելական եկեղեցու՝ հանդիսավոր օրերին հնչող Սուրբ Պատարագի սկիզբն է: Նվագակցությունը շատ պարզ է, երբեմն նշմարվում են կոմիտասյան Պատարագի խմբերգային բազմաձայնությանը բնորոշ տարրեր:

Կոմիտաս. գեղջկական երգեր

2. Երկինքն ամպել ա
3. Առնեմ երթամ
4. Չար-զընգը
5. Չինար ես
6. Չինչ ու գինչ
7. Շախկր-շուխկր

Հայ գեղջկական հայտնի երգերի կոմիտասյան մշակումներ, որոնք Գ. Առաքելյանի կողմից ազատ ոճով փոխադրվել են հայկական վիոլայի, քանոնի և ուղի համար՝ պահպանելով հեղինակի դաշնամուրային կամ երգչախմբային ֆակտուրան և ծայնատարությունը: Արդյունքում, քանոնի հնչողությունը և նվագելու ոճը նմանվել են միջնադարյան տավղի հնչողությանը, ինչն ունկնդրողին ավելի է մոտեցնում բուն հայկական երաժշտական մտածողությանը: Այս շարքում գործածված են նաև հարվածային նվագարաններ՝ զանգակներ և դափ, որոնք, ըստ Կոմիտասի, գալիս են դեռ հեթանոսական ժամանակաշրջանից:

8. Հավիկ. Գրիգոր Նարեկացի, 10-րդ դար

10-րդ դարի հայ աստվածաբան, հանճարեղ բանաստեղծ, երաժիշտ, փիլիսոփա Գրիգոր Նարեկացու հոգևոր երգերից է, որը Հարության տաղ է: Այն հնչում է հայկական վիճակի միայնակ կատարմամբ առանց որևէ մշակման, ինչպես գրի է առել Կոմիտասը: Գոյություն ունի այս տաղի կոմիտասյան կատարման ձայնագրությունը, որը նույնպես հիմք է հանդիսացել Գ.Առաքելյանի մեկնաբանության համար:

9. Գոհար վարդն. Գրիգոր Առաքեյան. պոեմ ըստ Գրիգոր Նարեկացու համանուն տաղի

Գրիգոր Նարեկացու, Գոհար վարդն Վարդա-
վառի տաղը հիմք է հանդիսացել, որ Գ.
Առաքեյանը ստեղծի մի պոեմ-կոմպոզիցիա,
ուր գրեթե ջնջված են մշակումը
կոմպոզիտորական ստեղծագործությունից
տարբերագատող սահմանումները և
պատկերացումները: Հայկական վիոլայի
մենակատարը Նարեկացու մեղեդին ամ-
բողջությամբ կատարում է ազատ ոճով՝
փոփոխելով միայն ռիթմական որոշ
տարրեր, իսկ ուղի և քանոնի բաժինները
լիովին հորինված են Առաքեյանի կողմից:
Այս նվագակցությունը միանգամայն նոր
որակ և տրամադրության փոփոխումներ
է հաղորդում միջնադարյան մեղեդուն՝
միևնույն ժամանակ ընդգծելով մոնոդիկ
տաղի մեջ քողարկված բազմաձայնության
շերտերը և մոդալ (լադային) սկզբունքը:

**10-12. Հինգերորդ դարի
պատկերներ. Գրիգոր Առաքելյան**

**Ապաշխարության սաղմոսներ.
Մեսրոպ Մաշտոց «Ծագումն
հրաշալի». Մովսես Խորենացի
«Խորհուրդ մեծ». Մովսես Խորենացի**

Ստեղծագործությունների և
մշակումների շարք է, որտեղ հնչում
են հայ ոսկեդարի (5-րդ դարի)
հեղինակների շարականները և
սաղմոսները: Գործածված են
հայ այբուբենի և հայ հոգևոր
երաժշտության հիմնադիր Սուրբ
Մեսրոպ Մաշտոցի Ապաշխարության
սաղմոսները և հայ պատմագրության
հայր Մովսես Խորենացու «Ծագումն
հրաշալի» և «Խորհուրդ մեծ»
շարականները:

13. Մոկաց Միրզա. վիպերգ

Ձայնասկավառակի միակ վոկալ ստեղծագործությունն է: Հայ վիպերգերը և էպիկական երգերը գալիս են շատ վաղ շրջանից: Նրանց վերջնական ձևավորման ու զարգացման ժամանակահատվածը համարվում է 7-12 դդ.: Վիպերգի մեջ նկարագրվում է հայտնի հայ հերոս Մոկաց Միրզայի ողբերգական պատմությունը՝ թե ինչպես կռվի դաշտում թշնամին՝ Նամակ է ուղարկում անպարտելի Միրզային, որտեղ քաղցր խոսքերով և քնանքով նրան հրավիրում է հյուրասիրության և թունավորում:

14. Սայլն այն իշաներ. Գրիգոր Նարեկացի, 10-րդ դար

Հարության տաղ, ուր պատկերված է Նարեկացու տեսիլքը. Արարատ լեռան վրա հրե գահի վրա երկնքում հայտնվում է Զրիստոսը՝ շրջապատված քերովբեներով և սերովբեներով: Երգը հարուստ է ինչպես իր ասերգային, պատմողական, այնպես էլ մեղեդային հատվածներով: Այստեղ այն ինչում է հայկական վիոլայի մենանվագով:

15. Լուսավ գութաներգ

Հայ գեղջուկ աշխատանքային երգերի կոթողներից է, որը Կոմիտասը գրի է առել հողը վարող մի գյուղացուց: Հայտնի է նաև Կոմիտասի կատարման ձայնագրությունը, որն արվել է Փարիզում 1912 թ.: Որպես վոկալ ստեղծագործություն՝ այս երգը պահանջում է բարձր տեխնիկա և ունի ամբողջական մի կառույց, որը բնորոշ է պրոֆեսիոնալ կոմպոզիտորական ստեղծագործությանը, այն էլ՝ ժամանակակից (contemporain) երաժշտական մտածողությանը բնորոշ ինտոնացիոն անցումներով: Այստեղ հնչում է երգի կարճ տարբերակը գործիքային կատարմամբ:

16. Հավուն-հավուն. Գրիգոր Նարեկացի, 10-րդ դար

«Հավուն-հավուն» տաղը Նարեկացու ամենասիրված և տարածված Հարության տաղն է: Հարություն առած Քրիստոսը համեմատվում է արթնացած երկնային հավքի հետ, որ իր բարձրունքից դիտում է երկիրը և քաղցր ձայնով կանչում իր սիրելի տատրակին՝ մարդկային հոգուն: Այս տաղի մեջ Նարեկացու հանճարը միացրել է երկնայինը և երկրայինը, հավիտենականը և ժամանակավորը, Աստվածայինը և մարդկայինը: «Հավուն-հավուն» տաղը մեծ տարածում է ստացել նաև նվագարանային տարբերակով: Այն հաճախ կարելի է լսել դուդուկի, սրինգի, քանոնի և այլ նվագարանների կատարմամբ: Հայկական վիոլայով այն շատ հարագատ է հնչում հայ միջնադարյան երաժշտությանը: Գրիգոր Առաքելյանը զուգորդում է մեղեդու միաձայն հատվածները երկձայնի հետ՝ պահելով ձայնառությունը (դամբ) մեկ լարի վրա՝ միա-ժամանակ նվագելով մեղեդին մյուսի վրա:

The logo is a stylized, circular emblem composed of several concentric, curved lines that form a sense of motion or a spiral. It is rendered in a light gray color against a dark background.

Naregatsi Art Institute
Your Culture Connection

Naregatsi Art Institute (NAI) is a 501(c) 3 non-profit organization founded in the United States in 2002 with in-country headquarters in Yerevan (2004) and a branch in Shushi (2006).

Named after the medieval mystic and poet Saint Gregory of Narek, the NAI mission is to serve Armenian culture through the spirit of the arts and thereby disseminate inspirational values that enrich humanity.

NAI Yerevan features a concert hall, an exhibition hall, and a professional recording studio. It functions as a cultural education complex in Shushi. All events of the Institute are open to the public, free of charge.

In its ten years of activity, NAI has organized and presented over 3500 events (concerts, exhibitions, lectures, master classes, film screenings ...) in 29 different genres of art. It has published some two dozen valuable CDs, as well as poetry anthologies and fine art/photography albums. It has collaborated with more than 2000 artists from Armenia and abroad, providing them with opportunities to exhibit their work, to perform, as well as publishing their work in different formats - at no charge to the artist. NAI has also initiated a broad array of exclusive projects.

NAI particularly targets, among others, artists with disabilities, young artists, gifted children, and talents from Armenia, Artsakh and the Diaspora. Aiming to inspire, create values and give hope...

Grigor Arakelian

composer, conductor, Armenian viola performer
Grigor Arakelian has created a lot of arrangements and compositions for choir, folk and classical instruments while composing music solely derived from musical thinking of Komitas and guided by the old Armenian musical system.

In 1993, with the help of luthier Martin Yeritsian he created a new type of kemani: the tav kemani or Armenian viola, which has a unique sounding typical to Armenian spiritual music. This musical instrument has been used on many stages of the world to present such gems of our medieval music as the arrangements of Narekatsi's "The Gem Rose" ("Gohar Vardn") and "Eyes like the Sea" ("Atchken Tzov") taghs, Mashtots' Repentance Psalms, etc.

In 2005 he directed Oshakan St. Mesrop Mashtots Church Choir, based on which the medieval Armenian music "Oshakan" ensemble was founded on the recommendation of the French Armenian producer Rozhe Piranyan, which gained popularity among the ancient music lovers of Europe, having outstanding performances in Paris "Radio France", in Monaco Central Cathedral, and at the opening of Marseilles "La Majeur" Cathedral.

He has also founded the "Oshakan" Trio (voice, qanun and Armenian viola), which participated in the well-known Quebec Festival of Sacred Music with the repertoire "The Paradise Garden of Armenia" (Les Jardins de Paradis d'Arménie), in the baroque music festivals of Thoronet and Pontoise in France and on many other well-known stages.

On September 21, 2013 he presented "Komitas and Medieval Armenian Music" program in Montreal with the famous Canadian VivaVoce choir, introducing himself as a composer and soloist.

1. Mystery Profound [Khorhourd Khoreen]: Khachatur Taronetsi (of Taron), 13th c.

Sung before the beginning of the Holly Mass of the Armenian Apostolic Church, while the priest is donning his vestment, this Sharakan (hymn, troparion) is generally performed on festive occasions. Musically, the accompaniment to the composition is moderately minimalistic. In certain parts, the piece is reminiscent of the exempla of choral polyphony in the Holly Mass by Komitas.

Rustic Songs: Komitas

2. The Sky's Clouded Over [Yérkingen Ampél á]
3. Up the Mountain, Should Take My Love [Arném, Értám]
4. Toll the Bell [Zar-Zengue]
5. A Chinar You Are [Chinnár és]
6. What, Say What Should I Give [Zinch ou zinch]
7. My Jingle-Jangle Girdle [Shakhker-Shoukhker]

This cycle is comprised of several Armenian rustic songs famously arranged by Komitas. Here transposed for Armenian viola, qanun, and oud music by Grigor Arakelian, the melodies sound in new clothing but in keeping with their original pianistic, choral, and tonal texture. The outcome is that the qanun, for example, has acquired articulatory characteristics more akin to that of the medieval harp, and embraces therefore the essence of Armenian musical thinking more intimately. The cycle also features percussion instruments, bells and daf drums, used widely, as Komitas notes, as far back as in the pagan epoch.

8. The Radiant Bird [Havik]: Grigor Narekatsi (of Narek), 10th c.

An Ode to Resurrection, Havik, is one of the spiritual songs of St. Gregory of Narek, the 10th century Armenian theologian, poet, musician and philosopher. Here played on solo viola, the performance is fully based upon Komitas' original score with no alterations made through arrangement. In fact, this version of the piece has been inspired by an old recording featuring Komitas' own interpretation of the chant.

9. The Gem-Rose; A Poem Based on Grigor Narekatsi's homonymous Tagh (Ode): Grigor Arakelian

Based on Grigor Narekatsi's famous Ode to Transfiguration, The Gem-Rose, this composition has been refashioned into a narrative poem by Grigor Arakelian in a way that casts doubt upon all existing definitions and conventions drawing lines of distinction between arrangement and composition. Performed as an Armenian viola solo, the melody by Narekatsi is played through in a relatively free interpretation with subtle changes only made in the tempo and the rhythm of the piece. The oud and qanun parts, which provide accompaniment to the composition, are complements incorporated into the work by Gr. Arakelian. Fascinating is the effect of this fresh addition, for not only does it set a new mood and quality to this medieval melody, but it also highlights the various polyphonic and modal fibers inherent in the syntax of this monadic song.

10-12. An Interlude into the Fifth Century: Grigor Arakelian

Repentance Psalms: Mesrop Mashtots, 5th c.

The Miraculous Birth [Tsagoumen hráshálee]:

Movses Khorenatsi (Moses of Khoren), 5th c.

Great and Wondrous Mystery [Khorhourd méts]:

Movses Khorenatsi (Moses of Khoren), 5th c.

This cycle is grouped around the sharakans and psalms of the Armenian Golden Age authors: Mesrop Mashtots, the founding Father of the Armenian alphabet and spiritual music, and Movses Khorenatsi, Father of Armenian historiography.

13. The Mirza of Moxoene [Moghats Mirzá]; an Epic Song: Grigor Arakelian

The only vocal piece included in the CD, this epic-historical song is a lament and praise for the Armenian freedom fighter Mirza of Moxoene who accepts the offer for peace from the invading Persian usurper Kholod Pasha. Enticing the Armenian Prince with the promise of a peace deal, the Pasha poisons the valiant freedom fighter who attends a sumptuous banquet hosted by the Pasha.

14. The Chariot That Advanced Down [Sáylen áyn idjánér]: Grigor Narekatsi (Gregory of Narek), 10th c.

In this famous Ode to Resurrection depicting Narekatsi's vision, Christ appears in the vault of Heaven from above Mount Ararat. He is seated in a fiercely golden throne covered with a vermillion brocade and is escorted by seraphim and cherubim hovering above. The song is richly abundant in both narrative recitatives and melodious passages, which are all played here by the solo viola.

15. Plough Song of Lori [Lorv   gout  n  rg]

A monument of Armenian peasant work songs, this masterpiece is known to have been taken down and transcribed by Komitas from the oral recitation of a plowing peasant. A 1912 recording made in Paris features the song as performed in Komitas' own rendition. As a vocal composition, this song is a most challenging piece that requires sophisticated technical mastery more suited for professional compositions; one, in fact, characterized by transitions in intonation more typical of contemporary music. Here, this otherwise vocal piece is performed in an abridged instrumental version.

16. The Fowl of the Air [Hávoon, hávoon]: Grigor Narekatsi (Gregory of Narek), 10th c.

An Ode to Resurrection, this lyrical stanza is among the most popular compositions in Grigor Narekatsi's musical legacy. In it, the Fowl stands as the suggestive allegory of the resurrected Christ depicted in an auroral scene, where the bird, only just awake, looks down upon the surface of Earth, and lovingly, with a voice soft and mellow, calls out to his beloved turtledove, Narekatsi's second metaphor devised to designate the human soul. Rich in metaphors and charged with a strong poetic merit, this verse also reveals Narekatsi's philosophical genius which highlights holistically the mutual belonging of the eternal and temporal; the divine and human; Heaven and Earth. Written as a vocal piece, the Ode is customarily also played in exclusively instrumental forms including, among others, recurring interpretations on the dooduk, the flute, and the qanun. Here performed on the Armenian viola, the music is arrayed with a sounding which stands much akin to that of Medieval Armenian music. A further feature of this interpretation is that the monophonic themes of the melody, being coupled with a drone in one string providing an accompaniment, become duos.

Institut d'Arts Narégatsi
Votre connexion à l'art

L'Institut des Arts Narégatsi (IAN) est une organisation à but non lucratif. Il a été fondé en 2002 aux Etats-Unis et a des Centres à Erevan et à Chouchi. L'Institut porte le nom de Saint Grégoire de Narek et a pour objectif de servir l'art et à la culture arméniens ainsi que les valeurs spirituelles.

L'IAN possède une salle de concert, une salle d'exposition et un studio audio-visuel à Erevan et un complexe culturel à Chouchi. L'entrée à tous les événements que l'IAN offre est toujours gratuite.

Pendant ses 10 ans d'existence à ce jour, l'IAN a organisé plus de 3500 événements culturels: concerts, conférences, classes de maître, etc. Il a produit plus de vingt publications et a collaboré avec plus de 2000 artistes arméniens et étrangers.

L'IAN a réalisé des dizaines de projets spéciaux. L'Institut accorde son attention aux œuvres à valeur universelle, aux jeunes artistes et aux artistes provenant des provinces d'Arménie.

Grigor Arakelian

compositeur, chef d'orchestre, altiste

En composant ses œuvres, Grigor Arakelian recourt aux principes de composition musicale instaurés par Komitas. En se guidant par le système musical arménien ancien, il a fait de nombreux arrangements et a créé de nombreuses œuvres pour des ensembles de chant, ainsi que pour des instruments classiques et traditionnels.

En 1993, il a créé, avec l'un des grands luthiers arméniens, Martin Yéritsyan, un instrument traditionnel nouveau, le thavkémani ou l'alto arménien. Sur les grandes scènes internationales cet instrument nouveau a déjà fait connaître au public étranger les chefs-d'œuvre de la musique médiévale arménienne, telles que « La rose précieuse » et « Son œil comme la mer » de Grégoire de Narek, les « Psaumes de confession » de Machtots, etc.

En 2005, G. Arakelian dirigeait la chorale de l'église Saint Mesrop Machtots d'Ochakan. Par la suite, sur la proposition du directeur de production français d'origine arménienne, Roger Piranian, il a fondé l'ensemble de musique médiévale arménienne « Ochakan » qui s'est produit en concerts en France (Radio-France, Marseille) et à Monaco.

Il a également créé le trio « Ochakan » qui, avec son répertoire « Les Jardins de Paradis d'Arménie », s'est produit en concerts au Festival International des Musiques Sacrées de Québec, aux Rencontres de Musique Médiévale du Thoronet, au Festival baroque de Pontoise, etc.

1. Mystère profond (Khorhurd khorin). Khatchatour Taronetsi, 13e siècle

Ce cantique est chanté en début de la Sainte Messe de l'Eglise Apostolique arménienne les jours de fête. L'accompagnement musical en est très simple, et rappelle, dans certaines parties, des éléments propres à la polyphonie de la Messe composée par Komitas.

Komitas. Chants paysans

2. Le ciel s'est couvert (Yérkingn ampéla)
3. J'emmènerai mon amour... (Amèm yertam)
4. Que les cloches sonnent (Zar-Zingue)
5. Mon amour grand comme un platane (Tchinar ès)
6. Qu'est-ce qu'il faut que je donne (Zintch ou Zintch)
7. Mon ceinturon (Charker-chourkher)

Les chants paysans de Komitas ont été librement arrangés par G. Arakelian pour les instruments arméniens tels que l'alto, le k'anon (genre de lyre) et l'oude (genre de mandoline), mais ont gardé leur texture originelle. Ainsi, le son du k'anon se rapproche du son de la harpe médiévale, ce qui fait découvrir à l'auditeur le véritable style musical arménien. Sont également utilisés des instruments de percussion tels que les clochettes et le daph (genre de tambourin) qui remontent, selon Komitas, à la période païenne.

8. Le poulet (Havik). Grégoire de Narek, 10e siècle

Un chant de Résurrection composé par Grégoire de Narek, théologien, grand poète d'Arménie, musicien et philosophe du 10e siècle. Ce chant est interprété avec accompagnement d'alto et sans arrangement, dans la version originale de Komitas. Il existe un enregistrement de l'interprétation de ce chant par Komitas dont s'inspire la version de G. Arakelian. >>

9. La rose précieuse (Gohar vard). Grigor Arakelian, selon le chant homonyme de Grégoire de Narek

Cette composition musicale de G. Arakelian s'inspire du chant de Transfiguration «La rose précieuse» de Grégoire de Narek. L'altiste l'interprète librement en ne changeant que certains éléments rythmiques, alors que les parties du k'anon et de l'oude sont entièrement composées par G. Arakelian. Cet accompagnement apporte une qualité nouvelle à cette mélodie médiévale en accentuant les couches polyphoniques cachées et le principe modal du chant monodique.

10-12. Images du 5e siècle, Grigor Arakelian

C'est une série d'œuvres et d'arrangements musicaux qui comprend les cantiques et les psaumes des auteurs de l'Age d'or de la culture arménienne : les « Psaumes de confession » du créateur de l'alphabet arménien et du père de la musique liturgique arménienne, Saint Mesrop Machtots et les cantiques « Création merveilleuse » et « Mystère immense » du père de l'historiographie arménienne, Moïse de Khorène.

13. Mirza de Moxoène (Mokats Mirza), épopée

« Mirza de Moxoène » (« Mokats Mirza ») est la seule œuvre vocale du recueil. La tradition épique arménienne remonte aux temps anciens, elle atteint son apogée entre le 7e et le 12e siècles. L'épopée raconte l'histoire tragique d'un grand héros arménien, Mirza de Moxoène, qui fut invité par ruse chez son ennemi pour des festivités et fut ensuite empoisonné.

14. Le chariot qui descendait des Cieux. Grégoire de Narek, 10e siècle (Sailn ain idjaner)

Chant de Résurrection qui raconte l'apparition de Jésus Christ à Grégoire de Narek : Jésus lui apparut assis sur un trône de feu sur le Mont Ararat et entouré de Séraphins et de Chérubins. Ce chant est riche en parties narratives et mélodiques. Dans ce recueil il est joué avec alto solo.

15. Chant de laboureur de Lori (Lorva gouthanerg)

Une des œuvres monumentales faisant partie des chants paysans arméniens que Komitas a transcrit en entendant un laboureur chanter. En 1912, ce chant a été enregistré par Komitas à Paris, l'enregistrement avec sa voix nous est parvenu. En tant qu'œuvre vocale, ce chant demande une haute technicité et a une structure propre aux compositions musicales complexes. Ce recueil présente la version instrumentale courte du chant.

16. L'oiseau céleste (Havoun-havoun). Grégoire de Narek, 10e siècle

C'est le chant de Résurrection de Grégoire de Narek le plus connu et le plus aimé. Le Christ ressuscité y est comparé avec un oiseau céleste qui plane, regarde le monde de la hauteur du ciel et appelle d'une voix douce la tourterelle, l'âme humaine. Le génie de Grégoire de Narek consiste en ce qu'il arrive à marier le céleste et le terrestre, l'éternel et l'éphémère, le divin et l'humain. Plusieurs versions instrumentales (pour doudouk, pour k'anon, etc.) du chant « L'oiseau céleste » existent aujourd'hui. Joué avec l'alto, ce chant traduit toute la beauté de la musique médiévale arménienne.

**Գրիգոր Առաքելյան
Գոհար վարդև
Նարեկացի Արվեստի Միություն
Երևան, 2014**

Գրիգոր Առաքելյան

**Ձայնագրությունը՝
«ՎԷՄ» ստուդիա, 2004թ.**

**Ձայնագրող և ձայնային համադրող՝
Արման Ավետիսյան**

**Նկարիչ ձևավորող և էջադրող՝
Վարանդ Զանդիլյան**

**Լուսանկարիչ՝
Գարեգին Աղաբեկյան**

**Ֆրանսերեն տեքստի թարգմանությունը՝
Արմեն Բաղդասարյան**

**Սրբագրիչ՝
Մարինե Հարությունյան
Գործադիր պրոդյուսեր՝
Նարեկ Ֆարուբիսեան**

**Հրատարակությունը պատրաստվել է Նարեկացի Արվեստի Միության
կողմից:**

Տպագրվել է «Անտարես» հրատարակչատանը:

© 2014 Նարեկացի Արվեստի Միություն

© 2014 Գրիգոր Առաքելյան

Grigor Arakelian
The Gem-Rose
Naregatsi Art Institute
Yerevan, 2014

Grigor Arakelian

Recorded at:
VEM studio (2004)

Mixing and mastering by:
Arman Avetisyan

Design concept and layout by:
Varant Kandilian

Photography by:
Garegin Aghabekyan

French text translated by:
Armen Baghdasaryan

Proofreading by:
Marine Harutyunyan

Executive producer:
Nareg Hartounian

Prepared by Naregatsi Art Institute.
Published in Antares Publishing House.

© 2014 Naregatsi Art Institute
© 2014 Grigor Arakelian

www.naregatsi.org

Grigor Arakelian
La rose précieuse
Institut Des Arts Naregatsi
Erevan, 2014

Grigor Arakelian
Enregistréau Studio Vem (2004)

Mixage et mastering:
Arman Avetisyan

Design et mise en page:
Varant Kandilian

Photographe:
Garegin Aghabekyan

Traduit en français par:
Armen Baghdasaryan

Correcteur:
Marine Harutyunyan

Directeur de production:
Nareg Hartounian

Produit par l'Institut Des Arts Naregatsi
Editions «Antares»

© 2014 Institut Des Arts Naregatsi
© 2014 Grigor Arakelian

ՆԱՐԵԿԱՏՑԻ ԱՐԿԵՏՍԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
NAREGATSI ART INSTITUTE

www.naregatsi.org